
Проблемні аспекти сучасної податкової системи України

Катерина Андрієнко

Факультет економіки і управління підприємництвом, Одеський національний економічний університет, Одеса, Україна

Оксана Артюх

Факультет економіки і управління підприємництвом, Одеський національний економічний університет, Одеса, Україна

ORCID 0000-0002-8845-8002

Для цитування цієї статті:

Андрієнко Катерина, Артюх Оксана. Проблемні аспекти сучасної податкової системи України. *International Science Journal of Management, Economics & Finance*. Vol. 2, No. 4, 2023, pp. 01-10. doi: 10.46299/j.isjmef.20230204.01.

Надійшла до редакції: 31 травня 2023 р.; **Схвалено:** 29 червня 2023 р.;

Опубліковано: 01 серпня 2023 р.

Анотація: Ця стаття досліджує проблемні аспекти податкової системи України. Це було зроблено завдяки аналізу статистичних даних, дослідженню теоретичних засад формування податків, застосування методів моделювання та інших. В статті було детально оглянуто низку проблемних питань сучасної податкової системи України. Акцентувалась увага на проблемах підходів до збору прямих та непрямих податків на території нашої країни. Було встановлено вплив військового вторгнення РФ на територію України, що негативно вплинув на державний бюджет нашої країни. А також оглянуто ключові показники за останні роки. Важливо звернути увагу на те, що останнім часом на податкові надходження значно впливають глобальні зовнішні чинники, як наприклад пандемія в 2020 р. В статті було детально оглянуто загальний стан сучасної податкової системи, було проведено краткий аналіз прямих та непрямих податків. З метою пошуків шляхів оптимізації податкової системи України було розглянуто основні проблеми нашої системи. Відповідно було створено ряд рекомендації для поліпшення ситуації на полі сучасного вітчизняного оподаткування.

Ключові слова: податкова система, Україна, фіскальна політика, податки, проблемні аспекти, економіка, оподаткування, сучасність.

1. Вступ

Податкова система - це живлення усіх подальших процесів в державі. Саме податкова система дає нам ресурси для покращення інфраструктури, забезпечення національної безпеки, тощо. Тому необхідно виявити прогалини в податковій системі України для подальшого розвитку нашої нації.

2. Об'єкт і предмет дослідження

Об'єктом дослідження виступає сучасна податкова система України, предметом є її проблеми.

Сучасна податкова система України є комплексною системою законодавчих норм, процедур і механізмів, яка регулює збір податків і зборів в Україні. Вона включає в себе різні

види податків, такі як податок на доходи фізичних осіб, податок на прибуток підприємств, ПДВ (податок на додану вартість) та інші. Податкова система визначає правила обчислення, сплати та контролю за виконанням податкових зобов'язань.

Податкова система включає в себе різні види податків, що створює складну структуру і взаємозв'язки між ними. Податкова система ґрунтується на законодавчих актах, таких як Податковий кодекс, закони про окремі види податків та інші нормативно-правові акти. Податкова система базується на певних принципах, таких як принцип прогресивності, принцип рівності оподаткування, принцип економічної доцільності тощо. Податкова система включає механізми збору податків, процедури подання декларацій, аудиту та контролю за виконанням податкових зобов'язань.

Наявність податкової системи є розповсюдженим явищем серед різних країн світу. Тому цілком можливо порівнювати українську систему з іноземними. Кожна податкова система має власні переваги та проблеми, головним завданням є знаходження найбільш оптимального підходу, який здатен задовольнити потреби певної країни та сприяти її економічному розвитку.

3. Мета та задачі дослідження

Метою дослідження є виявлення проблемних аспектів сучасної податкової системи України для подальшого їх розв'язку.

Для досягнення мети дослідження було синтезовано такі завдання, як:

- Огляд загальних проблем податкової системи України на даному етапі її розвитку;
- Виявлення проблем прямих податків;
- Характеристика проблематики непрямих податків;
- Створення відповідних рекомендацій щодо поліпшення податкової системи України.

4. Аналіз літератури

Для використання в якості інформаційної бази підбирались роботи, які містять об'єктом податкову систему України.

Через суспільне значення теми дослідження пропонується велика кількість пропозицій щодо вдосконалення системи оподаткування в Україні в кожній з зазначених робіт, окрім джерела [1], яке містить виключно статистичні дані.

5. Методи досліджень

Не можна сказати, що податкова система в Україні є ефективною і виконує своє функціональне призначення, хоча в країні розроблена законодавча база, що регулює стягнення податків, створені адміністративні органи, які здійснюють контроль за дотриманням законодавства суб'єктами господарювання.

Податкова та бюджетна системи завжди піддавалися і будуть піддаватися критиці, оскільки в їх основі лежать механізми подолання значної кількості суспільних та особистих протиріч, оптимальне вирішення яких є практично неможливим, особливо з огляду на те, що економіка в кожен період (зростання, пік, спад, криза) перебуває на різних стадіях розвитку залежно від змісту економіки, що загострює вищезазначені протиріччя та посилює соціальну напруженість щодо оцінки справедливості. Фактично, такий стан речей часто призводить до порушення певних, навіть загальноприйнятих, принципів фіскальної політики, таких як справедливість та ефективність, стабільність.

У процесі реформування податкової системи в Україні важливим питанням є не лише рівень податкового навантаження, але й оптимальне співвідношення прямих і непрямих податків. Якщо під час економічного спаду роль непрямих податків зростає, що дозволяє

консолідувати та стабілізувати податкову базу, то під час економічного зростання прямі податки набувають домінуючого фіскального впливу.

Слід зазначити, що частка непрямих податків у вітчизняній податковій системі останніми роками зростає, що не відповідає практиці розвинених країн.

Згідно з дослідженням структури податкової системи України, роль непрямого оподаткування в останні роки зросла. З 2010 року податкові надходження до зведеного бюджету України зросли у 3,3 рази, а непрямі податки - у 3,7 рази. [1]

Розглянемо ПДВ.

Таблиця 1. Динаміка ПДВ в 2018-2022 р.р. [1]

Показник	2018	2019	2020	2021	2022
ПДВ	374 508,2	378 690,2	400 600,1	536 489,2	467 001
%	31,62	29,36	29,1	32,27	21,26

На цей податок припадає приблизно третина доходів бюджету та податкових платежів.

Наразі, через необхідність економічного стимулювання підприємництва та для підтримки життєздатності постраждалих від війни громадян, варто приділяти увагу саме переважанню непрямих податків над прямими. [2]

Таблиця 2. Структура доходів держбюджету в 2023 році (млн.грн). [1]

на 1.04.2023	Доходи	Частка
Усього	525888,4	100.00%
Податкові надходження	251346,0	47.79%
Податки на доходи, прибуток та збільшення ринкової вартості	72386,2	13.76%
Податок на доходи фізичних осіб	37598,2	7.15%
Податок на прибуток підприємств	34788,0	6.62%
Рентна плата та плата за використання інших природних ресурсів	16906,9	3.21%
Внутрішні податки на товари та послуги	152281,6	28.96%
Акцизний податок з вироблених в Україні підакцизних товарів	17897,0	3.40%
Акцизний податок з ввезених в Україну підакцизних товарів	16764,8	3.19%
Податок на додану вартість з вітчизняних товарів (з урахуванням бюджетного відшкодування)	36823,4	7.00%
Податок на додану вартість з імпортованих товарів	80796,4	15.36%
Податки на міжнародну торгівлю та зовнішні операції	8843,9	1.68%
Інші податки та збори	927,3	0.18%
Неподаткові надходження	131788,7	25.06%
Доходи від власності та підприємницької діяльності	11233,4	2.14%
Адміністративні збори та платежі, доходи від некомерційної діяльності	4000,8	0.76%
Інші неподаткові надходження	9863,0	1.88%
Власні надходження бюджетних установ	106691,5	20.29%
Доходи від операцій з капіталом	23,8	0.00%
Кошти від закордонних країн і міжнародних організацій	133812,7	25.45%
Цільові фонди	26,8	0.01%
Офіційні трансферти	8890,3	1.69%

Таблиця 3. Доходи держбюджету в 2023 році (млн.грн). [1]

2023	Доходи		
на 01.02.2023	121449,5	за січень	121449,5
на 01.03.2023	284178,9	за лютий	162729,4
на 01.04.2023	525888,4	за березень	241709,5
план на 2023	1329260,1	виконання	39,6%

Для забезпечення розвитку національної економіки та зростання добробуту громадян податкова система має бути трансформована відповідно та міжнародного досвіду, вимог часу та розвитку національної економіки.

Серед існуючих недоліків у функціонуванні вітчизняної податкової системи - відсутність стабільної та чіткої законодавчої бази, складність процедур адміністрування податків та непрозорий контроль за їх використанням, недостатньо ефективна робота контрольних органів податкової служби. [3]

На жаль, сучасній податковій політиці в Україні бракує стимулюючої бази, яка має бути присутня при виконанні всіх функцій оподаткування - фіскальної, розподільчої та регулюючої. Сильна фіскальна спрямованість національної податкової політики є одним з основних її недоліків. Крім фіскальної функції, на перший план має виходити соціальна функція, яка полягає у виконанні соціальних зобов'язань держави та перерозподілі доходів між різними категоріями громадян з метою підтримання соціальної рівноваги в суспільстві. Оптимальний рівень оподаткування передбачає таке сукупне навантаження на юридичних і фізичних осіб, при якому податки не стримують ділову та інвестиційну активність і не знижують рівень життя населення, але забезпечують необхідний рівень надходжень до бюджету. Водночас бюджетні обмеження мають бути достатньо жорсткими та універсальними, щоб уникнути підтримки (через надмірну диференціацію) неконкурентоспроможних підприємств і галузей, що консервує існуючу нераціональну структуру виробництва. З іншого боку, необхідно використовувати методи оподаткування як важіль впливу на економічну поведінку суб'єктів господарювання. [4]

До вторгнення найбільша частка державного бюджету припадала на гірничодобувну промисловість і розробку кар'єрів. Промисловість була на другому місці з 14%. Сільське господарство, лісове господарство та рибальство є не менш важливими для надходжень до державного бюджету. На них припадає 11% всіх доходів бюджету. Транспорт, складське господарство, поштова та кур'єрська діяльність, а також оптова та роздрібна торгівля і ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів дають по 8% доходів державного бюджету. Стільки ж забезпечують компанії, що постачають електроенергію, газ, пар та кондиційоване повітря [5;6].

Погляньмо на найбільших платників податків в Україні за останні роки. За даними Державної фіскальної служби України, найбільша кількість великих платників податків спостерігається в таких секторах економіки: переробна промисловість - 28,6%; добувна промисловість - 24,8%; електроенергетика - 10,8%; оптова та роздрібна торгівля - 10,5%; транспорт - 9%; інші сектори - 16,3% [1].

Розглянемо ПДВ та податок на прибуток підприємств, оскільки саме ці податки дозволяють акумулювати найбільше коштів у зведеному бюджеті України.

Розглянемо пільги з ПДВ. Вони є найбільш проблемними та суперечливими як для платників податків, так і для податкових органів. У таблиці нижче представлено аналіз структури податкових пільг з ПДВ відповідно до кількості та суми таких пільг для різних видів економічної діяльності в Україні. З представленої інформації можна зробити висновок, що протягом останніх років найбільшу кількість пільг було надано підприємствам, що займаються сільським, лісовим та рибним господарством - 36%. Далі йдуть підприємства, що займаються оптовою та роздрібною торгівлею, ремонтом автотранспортних засобів і мотоциклів. Пільгами з ПДВ також стабільно користується значна кількість підприємств переробної промисловості.

Таблиця 4. Податкові пільги по ПДВ за галузями економіки (%). [5]

КВЕД (РОЗДІЛ)	2014		2015		2016		2017	
	Кільк.	Сума	Кільк.	Сума	Кільк.	Сума	Кільк.	Сума
1-3	52	51	61	70	66	79	63	36
10-33	5	9	5	6	3	6	3	13
45-47	2	19	14	7	13	5	15	19
49-53	2	4	1	3	1	2	1	4
58-63	4	2	4	1	4	1	3	1
85	4	7	4	6	4	4	4	10
86-88	4	3	4	3	4	2	4	6
Інші	9	5	6	4	5	2	5	11
Разом	100	100	100	100	100	100	100	100

Що стосується пільг з податку на прибуток підприємств, то тут ситуація дещо інша. Так, на першому місці за кількістю підприємств, що працюють у переробній промисловості, а також у секторі оптової та роздрібною торгівлі, перебувають підприємства, що здійснюють діяльність у сфері послуг. Слід зазначити, що інформація та телекомунікації, будівництво та професійна, наукова та технічна діяльність є секторами з найбільшими втратами для бюджету, незважаючи на низьку кількість підприємств, які користуються пільгами з податку на прибуток.

Таблиця 5. Податкові пільги по ПДВ за галузями економіки (%). [6]

КВЕД (РОЗДІЛ)	2014		2015		2016		2017	
	Кільк.	Сума	Кільк.	Сума	Кільк.	Сума	Кільк.	Сума
5-9	3	6	3	9	0	0	0	0
10-33	28	22	31	29	34	8	3	7
35	6	29	4	22	0	0	0	0
41-43	4	1	4	0	8	12	8	26
45-47	13	6	13	7	13	1	14	1
58-63	11	2	12	3	4	3	4	38
64-66	4	16	3	23	1	8	2	0
69-75	5	11	5	2	4	59	5	18
Інші	27	7	25	4	37	9	31	9
Разом	100	100	100	100	100	100	100	100

Оскільки сільське, лісове та рибне господарство обирають спрощену систему оподаткування та сплачують єдиний податок у четвертій групі, дані щодо податку на прибуток підприємств відсутні.

Тобто система податкових пільг потребує оптимізації на основі аналізу ефективності їх застосування.

Огляд наукових досліджень з питань оподаткування в Україні дозволив краще сформулювати загальну ситуацію щодо проблем реформування податкової системи України, основними з яких є [2-15]:

- переважання фіскального характеру податків (така ситуація не призводить до підвищення конкурентоспроможності держави, оскільки регулююча функція податків не спрямована на економічне зростання)

- нерівномірний розподіл податкового навантаження (висока вартість надання послуг та сплати податків, що призводить до зниження економічної активності та розвитку тіньової економіки)

- нестабільне та запутане фіскальне законодавство (у платників податків часто виникають проблеми з інтерпретацією того чи іншого закону або статті фіскального кодексу, що може призвести до подальших труднощів з їх "фіскальною репутацією");
- тривалий процес підготовки податкових декларацій та сплати податків;
- поспіх уряду із запровадженням нових правил і не наданням достатнього часу для звикання до них;
- недосконалість системи електронної звітності (хоча частина податкового процесу в Україні переведена в автоматичний режим, ситуація значно погіршується частими збоями сервера);
- складність адміністративної системи, що призводить до витрат, які не покриваються сумою відповідного платежу;
- спірні штрафи, обтяжливі перевірки тощо.

Таким чином, вищезазначені недоліки та проблеми податкової системи можуть суттєво гальмувати розвиток всієї економічної системи та створювати складні системні проблеми в державі.

Очевидно, що одними з головних труднощів, з якими доводиться мати справу Україні, є тіньова економіка та корупція, тому, якщо ми досягнемо прогресу у вирішенні цих питань, проблеми податкової системи буде набагато легше вирішити. [3]

Немає сумнівів, що ефективність податкової реформи залежить від встановлення надійних і довірчих відносин між державою та платником податків. [4]

Побудова довіри є складним завданням, але вона стане одним із ключів до вирішення проблем тіньового оподаткування та множинності податкових режимів. Наразі відносно низький рівень податкової дисципліни ускладнює підвищення довіри населення до податкових органів.

Крім того, одним з основних векторів реформування податкової системи є справедливість (рівність усіх перед законом, мінімізація податкової дискримінації). Це один з основних принципів концепції сталого розвитку. 1 січня 2017 року Україна приєдналася до Програми розширеного співробітництва ОЕСР та взяла на себе зобов'язання імплементувати План дій BEPS. Прийняття Мінімального стандарту BEPS дозволить Україні ефективно боротися з агресивним податковим плануванням, розмиванням бази оподаткування та виведенням прибутку з-під оподаткування. [5]

Однак боротьба держави з ухиленням від сплати податків залишається незавершеною.

Втрати України від податкових схем (ухилення від сплати податків) становлять близько 7,7 мільярда доларів США на рік. Більше половини з них припадає на зарплати в конвертах - 4,4 мільярда доларів США. [5]

Це є великою проблемою на полі формування державного бюджету.

6. Результати досліджень

Було сформульовано основні проблеми вітчизняної системи оподаткування.

Таблиця 6. Основні проблеми податкової системи України

Проблема	Опис
Переважання фіскального характеру податків	Ситуація, коли основна мета податків полягає в зборі коштів для бюджету, а не в сприянні економічному зростанню, що призводить до зниження конкурентоспроможності держави.
Нерівномірний розподіл податкового навантаження	Висока вартість послуг та сплати податків, що призводить до зниження економічної активності, розвитку тіньової економіки та нерівномірного розподілу податкового навантаження.

Продовження таблиці 6

Нестабільне та заплутане фіскальне законодавство	Відсутність чітких та стабільних правил у фіскальному законодавстві, що призводить до проблем з інтерпретацією законів та негативно впливає на "фіскальну репутацію" платників податків.
Тривалий процес підготовки податкових декларацій та сплати податків	Значний час та зусилля, які потрібно витратити на підготовку та подання податкових декларацій та сплату податків, що ускладнює життя платників податків.
Поспіх уряду із запровадженням нових правил	Введення нових правил та недостатнє надання часу для їх освоєння та звикання до них, що ускладнює виконання платниками податків та породжує невпевненість.
Недосконалість системи електронної звітності	Проблеми та збої в роботі серверів системи електронної звітності, що ускладнює подання звітності та збільшує адміністративну витратність для платників податків.
Велика кількість протиріч та нерівномірність рішень	Податкова та бюджетна системи стикаються з багатьма суперечностями та протиріччями, і оптимальне вирішення їх є складним. Відповідність принципам фіскальної політики часто порушується.
Порушення принципів фіскальної політики	У зв'язку з нерівномірним співвідношенням прямих і непрямих податків та зростанням ролі непрямих податків, порушуються загальноприйняті принципи фіскальної політики, такі як справедливість, ефективність та стабільність.
Недостатня ефективність контролю та дотримання правил	Контроль за дотриманням податкових правил не є ефективним, що призводить до порушень та ухилення від сплати податків.
Не відповідність розвиненим країнам у структурі податків	Україна не відповідає практиці розвинених країн у структурі податків, особливо щодо співвідношення прямих і непрямих податків.
Відсутність стабільної та чіткої законодавчої бази	Відсутність стабільної та чіткої законодавчої бази у податковій системі України ускладнює її функціонування та створює несприятливі умови для платників податків.
Складність процедур адміністрування податків	Процедури адміністрування податків в Україні є складними, що ускладнює сплату податків та створює додаткові бар'єри для підприємництва та громадян.
Непрозорий контроль за використанням податків	Недостатня прозорість та контроль за використанням платежів у податковій системі України призводить до недовіри громадян та підприємств до оподаткування.
Недостатньо ефективна робота контрольних органів податкової служби	Недостатня ефективність роботи контрольних органів податкової служби ускладнює виявлення порушень та ухилення від сплати податків, що може вести до збитків для бюджету.
Відсутність стимулюючої бази	Сучасній податковій політиці в Україні бракує стимулюючої бази, яка б мала бути присутня при виконанні всіх функцій оподаткування - фіскальної, розподільчої та регулюючої.

7. Перспективи подальшого розвитку досліджень

Уряд має розробити програму спрощення податкових процедур, зниження ставок, спрощення адміністрування та звітності. [8]

Виведення економіки з тіні буде найсправедливішим і найефективнішим шляхом.

Важливим критерієм реформування податкової системи України є максимальна прозорість. Важливо, щоб платники податків знали про наслідки, які можуть настати після подання ними податкових декларацій. Якщо особа не задекларує відповідний прибуток або дохід у країні свого проживання, місцеві податкові органи, ймовірно, проведуть розслідування, що призведе до нарахування податкових зобов'язань та інших штрафних санкцій. Тому прозорість ведення бізнесу є надзвичайно важливою. Крім того, перед подачею нових декларацій набагато краще виправити будь-які податкові невідповідності та прояснити свою діяльність у податкових органах. [9]

Зручність для платників податків також є невід'ємною частиною реформи податкової системи. Оскільки надмірний контроль за ухиленням від сплати податків не повинен лягати важким тягарем на "добросовісний" бізнес, наразі можна говорити про вдосконалення податкової політики України в цій сфері. [2]

Основним напрямком роботи має стати діджиталізація податкових процедур та покращення аналітичної спроможності державних податкових органів. Наразі уряд намагається впроваджувати подібні технології завдяки додатку Дія. [12]

Діджиталізація податкових процедур має кілька важливих переваг і може приносити значну користь для податкової системи та суспільства в цілому. [15]

Діджиталізація дозволяє автоматизувати багато податкових процедур, зменшуючи час та зусилля, необхідні для їх виконання. Це сприяє покращенню ефективності роботи податкових органів, зменшенню бюрократичних процесів та прискоренню обробки податкової інформації. Наприклад, електронне подання декларацій та сплати податків дозволяє платникам податків виконувати ці процедури онлайн, без потреби особистого візиту до податкової служби.

Діджиталізація може сприяти зменшенню можливостей для корупції та нечесної практики у сфері оподаткування. Автоматичне оброблення податкової інформації та електронна система контролю можуть допомогти у виявленні податкових шахрайств та зловживань, забезпечуючи більшу прозорість та точність в зборі податків.

Діджиталізація податкових процедур робить їх більш зручними для платників податків. Електронне подання декларацій та сплата податків онлайн дозволяють платникам податків виконувати ці процедури у зручний для них час та місце, знижуючи адміністративні бар'єри та ризики помилок.

На цьому тлі слід зазначити, що українська податкова система потребує докорінного реформування, зважаючи на наявні недоліки. Зміни в податковому законодавстві повинні базуватися на існуючій податковій системі, але також враховувати сучасні тенденції сталого розвитку.

8. Висновки

Отже, податкова система має власні недоліки і подальша політика держави має бути спрямована на їх усунення. В сучасних умовах, особливо в військовий час, реформування податкової системи України є можливістю вирішення національних проблем. Важливо використовувати іноземний досвід і адаптувати його аспекти до українського середовища або створювати власні механізми оптимізації податкової системи.

Список літератури:

- 1) Мінфін. Доходи держбюджету.
<https://index.minfin.com.ua/ua/finance/budget/gov/income/>
- 2) Тучак Т.В., Лінник О.П. (2020). Реформування податкової системи України в умовах глобалізаційних процесів. *Молодіжний податковий конгрес.*
<https://scholar.google.com.ua/citations?user=qbqННсААААJ&hl=uk>
- 3) Бондарук Ю.В. (2018). Реалії та перспективи реформування податкової системи України. Міжнародна конференція «Університетська наука».

<http://eir.pstu.edu/bitstream/handle/123456789/176>

48/%20_%20%20%20%20%20%20%20%20%20%20%20_3_2018_p066-067.pdf?sequence=1

4) Дроговоз Ю. Інституційні проблеми української податкової системи та шляхи їх вирішення. http://gpr.org.ua/uploads/files/source/Policy_Tax_Reform_RPR.pdf

5) Добровільний національний огляд щодо цілей сталого розвитку в Україні. Міністерство економіки України. (2020). Департамент стратегічного планування та макроекономічного прогнозування. Стратегічне планування та макроекономічне прогнозування. Стратегічне планування. Цілі сталого розвитку. 116 с. <https://me.gov.ua/>

6) Євтушевська, О. О., Лагодієнко, Н. В., Іванченкова, Л. В. (2022). Податкова політика як складова державного податкового менеджменту. *Інвестиції: практика та досвід*, (4), 32-37.

7) Лоїк, А., Ткачик, Л. (2022). Ефективність податкової політики в Україні: регулюючий та фіскальний аспекти. *Галицький економічний вісник Тернопільського національного технічного університету*, 77(4), 82-93.

8) Фурман, О. (2022). РЕФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ: ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ. *Реформування податкової системи: стратегічний поступ чи ручне управління?*, 39.

9) Самоїл, Т. В., Хомуляк, Т. І. (2022). Актуальність змін податкової системи України. *Збірник тез доповідей II Міжнародної науково-практичної конференції „Розвиток соціально-економічних систем в гео-економічному просторі“*, 133-136.

10) МАТІЄК, І. П. (2022). АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ПОБУДОВИ ЕФЕКТИВНОЇ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ. *А 43 Актуальні проблеми правового регулювання в Україні та країнах ближнього*, 107.

11) Величко, Л. К., Чорна, А. М. (2022). Проблемні питання податкової системи України. *Актуальні питання забезпечення фінансової безпеки держави в умовах глобалізації: зб. тез доп. Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 17 лют. 2022 р.)*. Харків: ХНУВС.С. 48-50.

12) Дудник, В. М., Гарбінська-Руденко, А. В., & Яценко, Ю. Г. (2022). Правові проблеми функціонування фінансової системи України в період дії воєнного стану. *Аналітично-порівняльне правознавство*, (2), 132-136.

13) Чернюк, Т. В. (2022). Системи оподаткування в умовах війни: правовий та фінансовий аспекти. *Вісник студентського наукового товариства ДонНУ імені Василя Стуса*, 2(14), 258-262.

14) Shylo, Z. S. (2022). ПРОБЛЕМИ ТА НЕДОЛІКИ ПРЯМОГО ТА НЕПРЯМОГО ОПОДАТКУВАННЯ В ДЕРЖАВІ. *Bulletin National University of Water and Environmental Engineering*, 1(97), 99-112.

15) Назарова, Т., Шевченко, М. (2022). МІСЦЕ ПОДАТКОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ДЕРЖАВНИМИ ФІНАНСАМИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ. *Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (економічні науки)*, (3), 38-41.

Problematic aspects of the modern tax system of Ukraine

Kateryna Andrienko

Faculty of Economics and Business Management, Odesa National Economic University, Odesa, Ukraine

Oksana Artyukh

Odesa National University of Economics, Odesa, Ukraine

ORCID 0000-0002-8845-8002

Abstract: This article explores the problematic aspects of the tax system of Ukraine. This was done by analyzing statistical data, studying the theoretical foundations of tax formation, applying modeling methods, and others. The article provides a detailed overview of a number of problematic issues of the current tax system of Ukraine. Attention was focused on the problems of approaches to the collection of direct and indirect taxes in our country. The impact of Russia's military invasion of Ukraine, which had a negative impact on the state budget of our country, was identified. The key indicators for recent years were also reviewed. It is important to note that recently, tax revenues have been significantly affected by global external factors, such as the pandemic in 2020. The article provides a detailed overview of the general state of the current tax system, and a brief analysis of direct and indirect taxes. In order to find ways to optimize Ukraine's tax system, the main problems of our system were considered. Accordingly, a number of recommendations were made to improve the situation in the field of modern domestic taxation.

Keywords: tax system, Ukraine, fiscal policy, taxes, problematic aspects, economy, taxation, modernity.
